

**ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
GIEDRIAUS SURPLIO KOMANDIRUOTĖS Į JAPONIJĄ
ATASKAITA**

2019-03-13 Nr. 3PR-33

1. Komandiruotės tikslas: dalyvauti tarptautinėje maisto produktų ir gėrimų parodoje „Foodex Japan 2019“, pasirašyti bendradarbiavimo memorandumą su Japonijos ir Lietuvos mainų centru, aptarti bendradarbiavimo galimybes dvišaliuose susitikimuose su Japonijos žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės viceministru Susumu Hamamura, su Ministro Pirmininko kabineto ministru Mitsuhiko Miyakoshi, atsakingu už vartotojų teises ir maisto saugą, su Japonijos mažų ir vidutinių verslų ir regiono inovacijų asociacija, su Gifu Prefektūros gubernatoriumi Hajime Furuta ir Lietuvos Garbės konsulu Gifu Yokio Murase, su Toyohashi prekybos ir pramonės rūmų viceprezidentu Motohide Sato ir Toyohashi miesto meru Koichi Sahara.

2. Komandiruotės trukmė: 2019 m. kovo 3-8 d.

3. Komandiruotės vieta: Japonija.

4. Komandiruotės finansavimas: komandiruotės išlaidos apmokamos iš Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) lėšų.

5. Delegacija:

1. Giedrius Surplys, žemės ūkio ministras, Lietuvos delegacijos vadovas,
2. Gediminas Varvuolis, ambasadorius Japonijoje,
3. Deividas Kliučinskas, žemės ūkio atašė Japonijoje,
4. Darius Remeika, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius,
5. Daiva Barkauskienė, ŽŪM Tarptautinių reikalų ir eksporto skatinimo skyriaus patarėja,
6. Danguolė Starkuvienė, ŽŪM Ryšių su visuomene skyriaus vyr. specialistė.

5. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai.

Š. m. kovo 4 d. Lietuvos ambasadoje Tokijuje siekiant sustiprinti Japonijos ir Lietuvos bendradarbiavimą žemės ūkio srityje žemės ūkio ministras Giedrius Surplys ir Japonijos – Lietuvos mainų cento (JLEC) vadovas Kenjiro Tamaki pasirašė memorandumą dėl bendradarbiavimo pristatant Lietuvos žemės ūkį Japonijoje. Šio memorandumo tikslas – populiarinti Lietuvos žemės ūkį Japonijoje organizuojant lietuviškų maisto produktų pristatymo renginius, verslo misijas, ieškant verslo kontaktų tarp žemės ūkio verslo subjektų ir pristatant Lietuvos žemės ūkio sektorių nacionalinėse ir tarptautinėse parodose.

Japonijos ir Lietuvos mainų centras įsteigtas 2011 m. Ši visuomeninė organizacija daug prisidėjo stiprinant dvišalius Japonijos ir Lietuvos santykius, padėdama organizuoti Lietuvos verslo, žemės ūkio, turizmo, mokslo, kultūros pristatymui skirtus renginius Japonijoje, teikdama paramą vykdant Lietuvos ambasados Tokijuje inicijuojamus projektus, populiarinančius Lietuvos pasiekimus įvairiose srityse. 2016 m. Lietuvos Prezidentė D. Grybauskaitė už Lietuvos ir Japonijos mokslo ir verslo ryšių stiprinimą JLEC vadovui Kenjiro Tamaki įteikė „Globaliam Lietuvos draugui“ apdovanojimą.

Š. m. kovo 5 d. žemės ūkio ministro G. Surplio vadovaujama delegacija lankėsi 44-oje tarptautinėje maisto produktų ir gėrimų parodoje „Foodex Japan 2019“. „Foodex Japan“ yra viena didžiausių Azijoje vykstančių parodų. Šiais metais parodoje dalyvavo 3500 Japonijos ir užsienio dalyvių iš 90 šalių ir regionų, apsilankė daugiau nei 85 000 lankytojų ne tik iš Japonijos, bet ir iš įvairių pasaulio šalių.

Iškilmingoje parodos atidarymo ceremonijoje ministras Giedrius Surplys kartu su kitų užsienio šalių atstovais kirpo parodos atidarymo juostelę. Po atidarymo G. Surplys trumpai susitiko su žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės valstybės ministru Yusuhiro Ozato, pasidžiaugė gerais dvišalio bendradarbiavimo rezultatais.

Ministro vadovaujama delegacija apsilankė šiais metais pristatytame Europos paviljone, kuriame tarp kitų ES šalių buvo eksponuoti ir lietuviški produktai: Mantinga duonelė, beržų sula SipSap, midaus nektaras Suktinis, midus Stakliškės, lietuviškas medus bei OHO grūdų batonėliai. Paviljono atidaryme sveikinimo kalbas sakė DG AGRI generalinis direktorius Jerzy Plewa ir Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės viceministras Hiromichi Matsushima, su kuriais ministras G. Surplys turėjo progą trumpai pakalbėti aktualiais žemės ūkio klausimais.

Paroda „Foodex Japan“ yra skirta pristatyti maisto pramonės naujienas ir yra puiki galimybė plėtoti verslo ryšius. Jungtiniame nacionaliniame Lietuvos stende savo produkciją pristatė 9 Lietuvos įmonės: AB „Pieno žvaigždės“ (sūris, mocarela, lydytas sūris, sviestas, varškės sūreliai, sūrio lazdelės), UAB „Varėnos pienelis“ (varškės sūreliai, rageliai, veganiški produktai ir desertai), KG Group (vištienos pusgaminiai, rūkyti gaminiai, kepsneliai ir kepti produktai), UAB „Daumantai“ (ekologiškas, be konservantų kečupas, majonezas, BBQ padažai), UAB „Vis Aqua“ (natūralus mineralinis vanduo), UAB „Volfas Engelman“ (gairieji gėrimai ir mineralinis vanduo), UAB „Javinė“ (užkandžių linija: duoniukai, javainiai ir kt.), UAB „Apiproduktai“ (medus, propolis, bičių duona, žiedadulkės, bičių pienelis), Regina Šerkšnienė (bičių produktai, medus, medus su priedais). Atskirai parodoje dalyvavo ir savo produkciją pristatė AB „Auga group“ (ekologiški maisto produktai).

G. Surplio vadovaujama delegacija aplankė Lietuvos stendą, pabendravo su visomis Lietuvos įmonėmis, aptarė jų produkcijos pardavimo galimybes vienoje perspektyviausių bei sparčiausiai besivystančių eksporto rinkų Azijoje. Dalyvavimas šioje parodoje Lietuvos įmonėms atveria vis daugiau galimybių įsitvirtinti Rytų rinkoje. Praėjusiais metais pasirašius Europos Sąjungos ir Japonijos laisvos prekybos sutartį EPA, mažinančią muitus, tikimasi, kad Lietuvos eksportas į Japoniją padidės 30 procentų. Japonija yra viena prioritetinių rinkų, į kurią galime eksportuoti lietuvišką paukštieną, jautieną ir grūdines kultūras, medų, praeitais metais suderintas sertifikatas gyvūnų augintinių eksportui, o šiemet gauti leidimai gyvų arklių eksportui.

Delegacija susitiko su Japonijos mažų ir vidutinių verslų ir regiono inovacijų asociacijos (SMJR) prezidentu Hideto Akiba ir viceprezidentais Masaaki Yamamoto bei Shinichi Murai. Susitikimo metu SMRJ pristatė asociacijos veiklą. Tai Ekonomikos ministerijos remiama asociacija, teikianti skatinimo programas 3,8 mln. mažų Japonijos įmonių. Įdiegta internetinė „J-Good tech“ platforma skirta įmonėms talpinti informaciją ir ieškoti verslo partnerių ne tik Japonijoje, bet ir kitose šalyse. Ministras pasiūlė leisti prisijungti prie „J-Good tech“ platformos ir Lietuvos įmonėms, ieškančioms partnerių Japonijoje. Japonijos pusė sutiko, tačiau iš pradžių norėtų gauti daugiau informacijos apie Lietuvos įmones. Ministras pakvietė asociacijos atstovus atvykti į Lietuvą gyvai susipažinti su įmonėmis. Abi pusės sutarė įgyvendinti pilotinį projektą.

Š. m. kovo 6 d. delegacija vyko į Gifu prefektūros sostinę Gifu, kur susitiko su Gifu gubernatoriumi Hajime Furuta. Su šia prefektūra intensyvesnis bendradarbiavimas prasidėjo 2015 m. Svarbiausia jungtis – čia gimęs Japonijos diplomatas Chiune Sugihara. Pagrindinis Gifu prefektūros partneris yra Kauno miestas. Bendradarbiaujama kultūros, mokslo, turizmo, sporto ir verslo srityse. Gifu garsėja stiprių žemės ūkiu, augina vaisius ir daržoves, ypač sojų pupeles. Tačiau paskutiniu metu prefektūrą neramina pradėjęs plisti klasikinis kiaulių maras (KKM), atnešantis ekonominių nuostolių. Gifu žemės ūkio specialistai trumpai pristatė kovos su KKM prevencines priemones tiek ūkiuose, tiek ir su šernais. Susitikimo metu ministras bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius D. Remeika pasidalino Lietuvos patirtimi kovojant su Lietuvoje išplitusiu afrikiniu kiaulių maru, pristatė pasiteisinusias ir mažiau efektyvias priemones. Japonus ypač sudomino praeitais metais Lietuvoje įsteigtas afrikinio kiaulių maro mokymo ir kompetencijos centras, kurio tikslas – tarptautiniu lygiu šviesti ir mokyti veterinarijos inspektorius, veterinarijos gydytojus, kiaulių augintojus ir medžiotojus, remiantis regionine patirtimi ir gerinti ekspertų gebėjimą nustatyti marą ankstyvosiose stadijose, parengti tinkamus nenumatytų atvejų planus, atlikti stebėsenos ir kontrolės, kuri vykdoma šalyse, įvertinimą. Patirties šiame centre jau įgijo ekspertai iš Slovėnijos, Pietų Korėjos ir Graikijos. Ministras G. Surplys pakvietė Gifu prefektūros ekspertus atvykti į šį centrą pasisemti patirties.

Kovo 7 d. susitikime su Lietuvos Garbės konsulu Gifu Yukio Murase aptartas bendradarbiavimas, lietuviškų maisto produktų eksporto plėtros bei investicijų Lietuvoje klausimai. Pasidžiaugta netrukus Japoniją pasiekiančiu pirmu medaus kroviniu. 2018 m. rugsėjo mėn. UAB „Lietuviškas medus“ Kaune pasirašė bendradarbiavimo memorandumą su Japonijos kompanija Akitaya Honten dėl lietuviško medaus tiekimo į Japoniją. Šios kompanijos prezidentas Genjiro Nakamura taip pat dalyvavo susitikime. Be to tikimasi, kad ir lietuviškas sūris, alus bei kiti kokybiški produktai bus mėgstami išrankių japonų. Ministras pakvietė Japonijos įmones dalyvauti kitais metais Lietuvoje vykstančioje parodoje „Agrobalt“. Tai galėtų padėti lietuviams susipažinti su japonškais maisto produktais, patiekalais.

Toyohashi miesto traukinių stotyje delegacija buvo maloniai nustebinta surengta lietuviškų maisto produktų bei medžio ir lino dirbinių ekspozicija, besikeičiančiais Lietuvos vaizdais ekrane, stendu su Lietuvos parolimpiečių nuotraukomis. Japonai, pasipuošę Lietuvos vėliavėlėmis, pristatė delegacijai lietuviškus gaminius bei produktus, pavaišino pačių gamintomis lietuviškomis užkandėlėmis.

Susitikime su Toyohashi prekybos ir pramonės rūmų viceprezidentu Motohide Sato ministras aptarė lietuviškų maisto produktų eksporto plėtros klausimus, galimybes surengti lietuviško maisto pristatymo renginius Toyohashi mieste, kai čia kitais metais Lietuvos parolimpiečių komanda dalyvaus parengiamosiose stovyklose.

Susitikime su Toyohashi miesto meru Koichi Sahara ministras G. Surplys pasidžiaugė stiprėjančiu bendradarbiavimu. Sekančiais metais Toyohashi miestas priims Lietuvos parolimpiečių komandą ruošti svarbiems startams parengiamosiose stovyklose. Ministras kartu su meru aptarė galimybes tuo metu surengti lietuviško maisto pristatymo renginius šiame bei kituose miestuose. Tai padėtų japonams labiau pažinti mūsų šalį, nes juk draugystė prasideda nuo maisto, tęsiasi kultūra ir turizmu, tuomet pritraukia ir verslą. Ministras įteikė merui dovaną – stelmužiukus, kurie bus auginami Japonijoje. Tai simbolizuos abiejų šalių stiprėjančią draugystę ir bendradarbiavimą. Toyohashi meras informavo, kad birželio mėn. jis su delegacija planuoja lankytis Lietuvoje ir pasirašyti bendradarbiavimo sutartį su Panevėžio miestu. Tai bus jau ne pirmas jo vizitas Lietuvoje. Praeito vizito metu jis turėjo progos paragauti lietuviškų maisto produktų, labai juos gyrė ir pasisakė, kad planuoja atidaryti lietuviškų maisto produktų parduotuvę gimtajame mieste. Ministras pakvietė Toyohashi miesto įmones dalyvauti kitais metais vykstančioje žemės ūkio parodoje „Agrobalt“, pristatyti maistą ir pažangias technologijas. Taip pat ministras pasiūlė japonams apsilankyti Lietuvos kaimo turizmo sodybose, nuvykti į Lietuvos pajūrį – taip jie galėtų artimiau pažinti Lietuvą.

Kovo 8 d. Lietuvos delegaciją priėmė Ministro Pirmininko kabineto ministras Mitsuhiro Miyakoshi, atsakingas už vartotojų teises ir maisto saugą. Ministras G. Surplys apžvelgė abiejų šalių stiprėjančią bendradarbiavimą, pabrėžė tris kartus išaugusį eksportą į Japoniją (2018 m. į Japoniją

eksportuota žemės ūkio ir maisto produktų už 258,4 mln. eurų ir tai yra 3 kartus daugiau nei 2017 m.), importas iš Japonijos taip pat auga (2018 m. LT importavo iš JP už 454 tūkst. Eur ir tai yra 1,6 karto daugiau nei 2017 m.). Susitikimo metu aptarta Europos Sąjungos ir Japonijos laisvos prekybos susitarimo EPA, įsigaliojusio š. m. vasario 1 d., nauda. Mitsuhiro Miyakoshi pabrėžė, kad Japonija laikysis susitarimo, pvz. vyno tarifas panaikintas įsigaliojus EPA susitarimui, sūrio betarifinis kiekis bus sprendžiamas visai ES. Jis patarė Lietuvai rasti nišą sūrio eksportui. G. Surplys pažymėjo, kad lietuviško medaus siunta netrukus atvyks į Japoniją, kaip EPA įsigaliojimo rezultatas. Ministras pakvietė Mitsuhiro Miyakoshi atvykti į Lietuvą kitais metais, kai bus minimos Chiune Sugiharos išduotų gyvybės vizų 80-osios metinės.

Susitikime su Japonijos žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės viceministru Susumu Hamamura aptartas tolesnis bendradarbiavimas. G. Surplys apžvelgė vizitą Japonijoje, dalyvavimą Foodex parodoje, vykusius susitikimus Gifu ir Toyohashi miestuose, pasidalinimą AKM patirtimi, paprašė palaikymo organizuojant lietuviškų maisto produktų pristatymus Toyohashi bei kituose miestuose, padėkojo viceministru už suteiktus eksporto leidimus, akcentavo tris kartus išaugusį lietuviškų maisto prekių eksportą į Japoniją bei didėjančią importą iš Japonijos. G. Surplys pakvietė viceministrą kitais metais atvykti į Agrobalt parodą, tuo pačiu pakvietė ir Japonijos įmones pristatyti parodoje savo produktus, pvz. sake, alų, sushi. Tai turėtų turėti įtakos japoniškų maisto produktų importo augimui į Lietuvą. Japonijos delegacija buvo pakviesta atvykti į Lietuvą kitais metais minimas Chiune Sugiharos išduotų gyvybės vizų 80-ąsias metines. Tuo tikslu planuojamas atskiras užsakomasis skrydis iš Japonijos į Kauną.

Viceministras Susumu Hamamura pažadėjo palaikyti lietuviškų maisto produktų pristatymo idėją per parolimpines rungtynes. Jis atkreipė dėmesį, kad Gifu prefektūrai dabar nelengva dėl KKM ir labai vertina būsimą bendradarbiavimą šiuo klausimu su Valstybine maisto ir veterinarine tarnyba. Susumu Hamamura pažymėjo, kad Japonija šiuo metu su ES derasi dėl kiaulienos į ES eksporto (kliūtis – nepalankūs radioacijos tyrimai) ir prašo Lietuvos palaikymo.

Ministras

Giedrius Surplys